

Spis treści

Wstęp	9
Rozdział I. Metodologia badań	13
CZĘŚĆ TEORETYCZNA	
Rozdział II. Przesłębczosć socjalna	23
§ 1. Pojęcie przestępczości socjalnej	23
§ 2. Źródła wiedzy o przestępczostwach socjalnych	29
§ 3. Czynniki kryminogenne przestępczości socjalnej	47
1. Czynniki generowane wadliwością systemu prawnego	49
2. Czynniki kryminogenne z grupy społeczno-kulturowej	52
3. Czynniki kryminogenne o podłożu ekonomicznym	55
4. Nieskuteczność kary jako czynnik kryminogenny	58
§ 4. Przegląd zagrożeń dla systemu socjalnego państwa	59
§ 5. Sprawcy przestępczostw socjalnych	62
§ 6. Problematyka nadużyć w obszarze zabezpieczenia społecznego na szczeblu Unii Europejskiej	64
Rozdział III. Ustawodawstwo socjalne i instytucje socjalne korzystające z prawnokarnej ochrony	67
§ 1. Zarys rozwoju ustawodawstwa socjalnego	67
§ 2. Rola i znaczenie instytucji socjalnych we współczesnym demokratycznym państwie prawnym	71
§ 3. Zakład Ubezpieczeń Społecznych	73

§ 4. Kasa Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego	75
§ 5. Powiatowe Urzędy Pracy	76
§ 6. Miejskie Ośrodki Pomocy Społecznej	77
§ 7. Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych	79
Rozdział IV. Przepisy ustaw socjalnych w kontekście znamion wybranych przestępstw z Kodeksu karnego	80
§ 1. Ustawa o systemie ubezpieczeń społecznych	81
§ 2. Ustawa o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych	84
§ 3. Ustawa o świadczeniach przedemerytalnych	84
§ 4. Ustawa o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy	85
§ 5. Ustawa o emeryturach pomostowych	88
§ 6. Ustawa o rencie socjalnej	89
§ 7. Ustawa o pomocy społecznej	90
§ 8. Ustawa o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych	91
§ 9. Ustawa o świadczeniach rodzinnych	92
§ 10. Ustawa o ubezpieczeniach społecznych rolników	93
Rozdział V. Typizacja czynów stanowiących przestępstwa socjalne oraz czynów z nimi związanych w przepisach karnych	95
§ 1. Zasada subsydiarności prawa karnego w zapewnieniu prawnokarnej ochrony instytucji socjalnych	96
§ 2. Przepisy regulujące zwalczanie popełnionych przestępstw w Kodeksie karnym	98
1. Oszustwo – art. 286 § 1 k.k.	98
2. Przywłaszczenie rzeczy powierzonej – art. 284 § 2 k.k.	107
3. Przekupstwo osoby pełniącej funkcję publiczną – art. 229 k.k.	108
4. Płatna protekcja – art. 230 k.k.	111
5. Przestępstwo fałszu materialnego – art. 270 k.k.	111
6. Fałsz intelektualny – art. 271 k.k.	113
7. Wyłudzenie poświadczenia nieprawdy – art. 272 k.k.	115
8. Składanie fałszywych oświadczeń – art. 233 § 6 k.k.	115
9. Oszustwo finansowe – art. 297 k.k.	116
10. Niezgłoszenie danych do ubezpieczenia społecznego – art. 219 k.k.	118
11. Sprzedajność osoby pełniącej funkcję publiczną – art. 228 k.k.	119
12. Przekroczenie uprawnień i niedopełnienie obowiązków – art. 231 k.k.	122
13. Utrudnianie kontroli – art. 225 § 4 k.k.	123

14. Nadużycie zaufania – art. 296 k.k.	124
15. Utrudnianie przetargu publicznego – art. 305 k.k.	127
16. Ujawnienie tajemnicy służbowej – art. 266 k.k.	128
17. Problematyka zjawiskowa przestępstw – art. 18 k.k.	129
§ 3. Przepisy regulujące zwalczanie popełnionych wykroczeń w ustawach pozakodeksowych	130
1. Art. 119 ust. 2 ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy	130
2. Art. 98 ust. 2 i 3 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych	131
3. Art. 56a i 56b ustawy o rehabilitacji społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych	131

CZĘŚĆ EMPIRYCZNA

Rozdział VI. Przystępczość ujawniona przy dystrybucji środków z Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych	135
§ 1. Geografia zjawiska i jego dynamika	135
§ 2. Rodzaje ujawnionych przestępstw	138
§ 3. Przedmiot zainteresowania sprawców – przedmiot zamachu	139
§ 4. Sprawcy przestępstw socjalnych	140
§ 5. Wysokość szkód majątkowych w wyniku przestępstw	141
§ 6. Przyczyny przestępstw socjalnych	143
§ 7. Ocena przepisów ustaw socjalnych w aspekcie prób uszczelnienia systemu przyznawanych świadczeń	144
§ 8. Środki prowadzące do ograniczenia przestępstw socjalnych	145
§ 9. Wnioski z badań	146
Rozdział VII. Przystępczość ujawniona przy dystrybucji środków z jednostek organizacyjnych pomocy społecznej	153
§ 1. Geografia zjawiska i jego dynamika	155
§ 2. Rodzaje ujawnionych przestępstw	162
§ 3. Przedmiot zainteresowania sprawców – przedmiot zamachu	164
§ 4. Sprawcy przestępstw socjalnych	166
§ 5. Wysokość szkód majątkowych w wyniku przestępstw	167
§ 6. Przyczyny przestępstw socjalnych	170
§ 7. Ocena przepisów ustaw socjalnych w aspekcie prób uszczelnienia systemu przyznawanych świadczeń	174
§ 8. Środki prowadzące do ograniczenia przestępstw socjalnych	176
§ 9. Wnioski z badań	177

Rozdział VIII. Przepępczość ujawniona przy dystrybucji środków z powiatowych urzędów pracy	185
§ 1. Geografia zjawiska i jego dynamika	187
§ 2. Rodzaje ujawnionych przestępcstw	196
§ 3. Przedmiot zainteresowania sprawców – przedmiot zamachu	197
§ 4. Sprawcy przestępcstw socjalnych	200
§ 5. Wysokość szkód majątkowych w wyniku przestępcstw	201
§ 6. Przyczyny przestępcstw socjalnych	204
§ 7. Ocena przepisów ustaw socjalnych w aspekcie prób uszczelnienia systemu przyznawanych świadczeń	208
§ 8. Środki prowadzące do ograniczenia przestępcstw socjalnych	210
§ 9. Wnioski z badań	211
Rozdział IX. Przepępczość ujawniona przy dystrybucji środków z Zakładu Ubezpieczeń Społecznych	217
§ 1. Geografia zjawiska i jego dynamika	219
§ 2. Rodzaje ujawnionych przestępcstw	226
§ 3. Przedmiot zainteresowania sprawców – przedmiot zamachu	231
§ 4. Sprawcy przestępcstw socjalnych	233
§ 5. Wysokość szkód majątkowych w wyniku przestępcstw	234
§ 6. Problematyka związana z ujawnianiem przestępcstw na szkodę Zakładu	242
§ 7. Wnioski z badań	247
Rozdział X. Wnioski z badań	251
§ 1. Geografia zjawiska i jego dynamika	252
§ 2. Rodzaje popełnionych przestępcstw	253
§ 3. Informacje o sprawcach przestępcstw socjalnych	254
§ 4. Wysokość szkód majątkowych w wyniku przestępcstw	255
§ 5. Czynniki kryminogenne	257
§ 6. Sposoby ujawniania przestępcstw	258
§ 7. Proponowane sposoby ograniczenia dynamiki przestępcstw	259
§ 8. Weryfikacja postawionych hipotez badawczych	260
Rozdział XI. Propozycje wprowadzenia zmian legislacyjnych	263
Bibliografia	269
Załączniki	275